

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 27. srpna 2024 ve věci č. 28791/10 – *Namik Yüksel proti Turecku*

Senát druhé sekce jednomyslně shledal, že nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy v důsledku rozhodnutí věznice, které umožnilo stěžovateli vídat jeho čtyřletého syna pobývajícího s jeho manželkou ve stejné věznici jednou za týden. Namítané opatření věznice dosáhlo spravedlivé rovnováhy mezi protichůdnými zájmy, bylo přijato v dobré víře s ohledem na ochranu nejlepšího zájmu dítěte a umožnilo stěžovateli pravidelný kontakt se synem.

I. Skutkové okolnosti

Stěžovatel vykonával trest odnětí svobody za napomáhání teroristické organizaci. Jeho manželka vykonávala trest odnětí svobody v jiné věznici. Jelikož se stěžovatelem měla čtyřletého syna, který vyžadoval její péči, bylo jí umožněno mít syna ve věznici u sebe. Stěžovatel požádal generální ředitelství věznic o přemístění do stejné věznice, kde byla jeho žena a syn, což mu bylo povoleno. Po přemístění stěžovatel podal žádost k vedení věznice, aby mu bylo umožněno trávit více času se synem mimo běžné návštěvní hodiny. Vedení věznice umožnilo stěžovateli vídat syna v rámci bezkontaktních návštěv po dobu jedné hodiny týdně a setkávat se s jeho ženou a synem zároveň jednou měsíčně během běžných rodinných návštěv. Vedení věznice ale odmítlo možnost, že by byl syn přestěhován do cely s otcem. Toto rozhodnutí přezkoumal následně soudce a uzavřel, že rozhodnutí věznice bylo zákonné. Dle tvrzení stěžovatele styk se synem proběhl pouze jednou, jelikož bezpečnostní procedury související se zajištěním kontaktu ve věznici způsobovaly synovi úzkost.

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

Stěžovatel namítal, že vnitrostátní orgány nepřijaly dostatečná opatření, aby mu umožnily trávit více času se synem a manželkou. Přestože mu vedení věznice dovolilo vídat syna jednou týdně, toto setkání proběhlo fakticky pouze jednou, protože syn byl příliš rozrušen nezbytnými procedurami s tím spojenými. Omezení setkávání se stěžovatelem mělo synovi znemožnit správný fyzický, intelektuální a emocionální rozvoj.

a) Obecné zásady

Relevantní obecné zásady jsou shrnuty ve věcech *Strand Lobben a ostatní proti Norsku* (č. 37283/13, rozsudek velkého senátu ze dne 10. září 2019, § 202–204), *Khoroshenko proti Rusku*, č. 41418/04, rozsudek velkého senátu ze dne 30. června 2015, § 116–126), *Deltuva proti Litvě* (č. 38144/20, rozsudek ze dne 21. března 2023, § 42 a 44) a *Subaşı a ostatní proti Turecku* (č. 3468/20 a 18 ostatních, rozsudek ze dne 6. prosince 2022, § 84 a 88–89).

Soud připomněl, že v případech týkajících se péče o děti a omezení styku musí mít zájem dítěte přednost před všemi ostatními hledisky. Dítě má právo na udržování kontaktu se zajištěným rodičem, není-li to v rozporu s jeho nejlepším zájmem. Zároveň má i vězeň právo na respektování rodinného života a na to, aby mu orgány umožnily a pomohly udržovat kontakt s jeho blízkou rodinou (*Khoroshenko proti Rusku*, cit. výše, § 106). Rodič ale nemá nárok na přijetí takových opatření, která by poškodila zdraví a vývoj dítěte.

Pokud jde o pozitivní povinnost státu přijmout výše zmíněná opatření, jedná se o povinnost týkající se prostředků, nikoliv výsledku. Klíčovým hlediskem je, zda vnitrostátní orgány přijaly všechna nezbytná opatření k usnadnění kontaktu, která lze za zvláštních okolností každého případu rozumně požadovat (*Suur proti Estonsku*, č. 41736/18, rozsudek ze dne 20. října 2020, § 77).

b) Použití těchto zásad na projednávanou věc

Soud poukázal na to, že vnitrostátní orgány vyhověly stěžovateli a povolily jeho přesun do stejné věznice, ve které vykonávala trest odnětí svobody jeho žena se synem. Přestože dle právní úpravy měl stěžovatel nárok pouze na kontaktní návštěvy rodiny jednou měsíčně, vedení věznice mu povolilo nad zákonný rámec styk se synem jednou týdně. Soud zdůraznil, že členy komise, která toto opatření povolila, byli lékař, učitel a vězeňský psycholog, kteří byli schopni posoudit nejlepší zájem dítěte, protože s ním byli v pravidelném kontaktu a znali podmínky věznice. Zákonný nárok na rodinné návštěvy jednou měsíčně nebyl stěžovateli dále nijak omezen. Pokud nebylo možné styk realizovat z důvodu negativní reakce syna, nebylo dle Soudu žádoucí, aby byla vůči synovi uplatněna donucovací opatření, jelikož toto by mohlo mít kontraproduktivní a škodlivý dopad na dítě. Soud proto uvedl, že stěžovatel nemůže požadovat, aby vnitrostátní orgány donutily syna k setkání v rozporu s nejlepším zájmem dítěte.

Přijetím výše zmíněných opatření učinily vnitrostátní orgány všechny nezbytné kroky, které po nich lze rozumně očekávat, aby zajistily styk stěžovatele a jeho syna, stejně jako styk stěžovatele, jeho manželky a jejich syna.

Soud uzavřel, že vnitrostátní orgány v dobré víře přijaly opatření na ochranu nejlepšího zájmu dítěte a umožnily stěžovateli udržovat pravidelný kontakt se synem. Tímto bylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi protichůdnými zájmy a byly naplněny požadavky vyplývající z článku 8 Úmluvy. Soud proto rozhodl, že nedošlo k porušení tohoto ustanovení.